

2024 m. pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) kvalifikacijos tobulinimo stebėsenos apžvalga

Įvadas

Pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) (toliau – pedagoginiai darbuotojai) kvalifikacijos tobulinimo stebėsenos apžvalgos (toliau – Apžvalga) paskirtis – apžvelgti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PDKT) sistemos būklę 2024 metais siekiant identifikuoti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikį, pasiūlą ir poveikumą.

Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. ISAK-556 (suvestinė redakcija nuo 2025-04-23), 2 punktu Nacionalinė švietimo agentūra (toliau – Agentūra) įgaliota atlikti valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) PDKT stebėseną.

Rengiant Apžvalgą tik iš dalies vadovautasi Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo stebėsenos vykdymo aprašu (toliau – Aprašas), patvirtintu Agentūros direktoriaus 2021 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. VK-159 „Dėl Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo stebėsenos vykdymo aprašo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais). Aprašas orientuotas atlikti stebėseną tik prioritetinėse kvalifikacijos tobulinimo srityse – tai nebeatliepia PDKT sistemos aprėpčių. Dėl šios priežasties nuspręsta neapsiriboti tik Apraše nurodytais kriterijais ir rodikliais ir išplėsti Apžvalgos apimtį bei įvertinti kiek įmanoma daugiau kvalifikacijos tobulinimo sistemos dedamųjų ir taip pasirengti atnaujinti Aprašą.

Duomenys Apžvalgai buvo renkami apklausos būdu. Agentūra kreipėsi į švietimo įstaigų savininkus bei institucijas, turinčias teisę vykdyti PDKT veiklas, prašydama užpildyti „Microsoft Forms“ platformoje pateiktus stebėsenai skirtus klausimynus (pridedama prie Apžvalgos). Pirmasis klausimynas buvo skirtas švietimo įstaigų savininkams, antrasis – institucijoms, vykdančioms PDKT.

Pirmasis klausimynas buvo išsiųstas visoms savivaldybėms ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Įvertinus tai, kad Agentūra įgaliota atlikti tik valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) PDKT stebėseną, rengiant Apžvalgą nuspręsta nesikreipti į privačių mokyklų savininkus.

Antrasis klausimynas buvo išsiųstas visoms institucijoms, turinčioms teisę vykdyti PDKT, t. y. 78 akredituotoms institucijoms ir 10 aukštųjų mokyklų.

Duomenys buvo renkami nuo 2025 m. balandžio 1 d. iki 2025 m. birželio 4 d.

Pirmąjį klausimyną užpildė 58 respondentai (57 savivaldybės iš 60 ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija) (95 proc.), antrąjį – 72 institucijos (66 akredituotos institucijos iš 78 tokių statusą 2024 m. turėjusių institucijų (85 proc.) ir 6 aukštosios mokyklos iš 10 (60 proc.), kurioms teisės aktais suteikta teisė vykdyti PDKT. Visi duomenis pateikę respondentai nurodyti 1 priede.

Apžvalgoje analizuoti ir apibendrinti tik apklausoje dalyvavusių respondentų pateikti duomenys. Kiekybiniai duomenys apie pedagoginių darbuotojų dalyvavimą kvalifikacijos tobulinimo veiklose centralizuotai Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos valdomuose registruose ir informacinėse sistemose nėra renkami, todėl kiekybiniai duomenys buvo renkami taip pat šios apklausos būdu ir apibendrinti atsižvelgiant į respondentų pateiktus duomenis.

Apibendrinimas: svarbiausi teiginiai

1. **Kontekstas.** Iš 66 apklausoje dalyvavusių akredituotų institucijų PDKT vykdė 53 valstybinės ir savivaldybių įstaigos, 11 viešųjų įstaigų, 1 uždaroji akcinė bendrovė ir 1 nevalstybinė aukštoji mokykla. Iš 6 apklausoje dalyvavusių aukštųjų mokyklų PDKT vykdė 4 universitetai (iš jų 2 pedagogų rengimo centrai) ir 2 kolegijos.

Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenimis, 2023–2024 m. m. Lietuvos ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, neformaliojo švietimo bei profesinio mokymo įstaigose dirbo 58 867 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 47 062 mokytojai, 4 292 pagalbos mokiniui specialistai, 4 275 vadovai ir 4 299 kiti pedagoginiai darbuotojai.

2. **PDKT stebėsenos koordinavimas.** Dauguma švietimo įstaigų savininkų (39 institucijos iš 58) PDKT stebėseną koordinavo centralizuotai, t. y. stebėseną koordinavo institucijos atsakingas padalinys ar įsteigta pavaldi įstaiga), 19 švietimo įstaigų savininkų pažymėjo, kad PDKT stebėseną buvo koordinuojama decentralizuotai, t. y. kiekviena švietimo įstaiga (mokykla) stebėseną koordinavo savarankiškai.

3. **PDKT sritys ir formos.** Dauguma PDKT veiklas vykdžiusių institucijų (51 iš 72 (70,8 proc.) šias veiklas orientavo į prioritetines, švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytas, ir specialiąsias (tikslines), švietimo įstaigos ar pedagoginio darbuotojo profesinių kompetencijų tobulinimo poreikius atitinkančias, kvalifikacijos tobulinimo sritis. PDKT sistemoje dominavo: kvalifikacijos tobulinimo renginiai (vykdė 71 institucija), kvalifikacijos tobulinimo programos (vykdė 68 institucijos) ir projektinės veiklos (vykdė 51 institucija).

Pažymėtina, kad 2024 m. pradėtos įgyvendinti nacionalinės kvalifikacijos tobulinimo programos (toliau – NKTP). 18 institucijų pažymėjo, kad dalyvavo rengiant ir (ar) įgyvendinant NKTP kaip pedagogų rengimo centrų partnerės ir 2 institucijos (pedagogų rengimo centrai) įgyvendino NKTP kartu su užsienio ir šalies partneriais.

4. **Dalyvių aprėptis PDKT veiklose.** 2024 m. PDKT programose ir renginiuose fiksuotas dalyvių skaičius – 278 127, iš jų 159 592 (57 proc.) dalyviai fiksuoti PDKT renginiuose, 118 535 (43 proc.) – PDKT programose. Vienam pedagoginiam darbuotojui vidutiniškai teko 4–5 PDKT programos ir renginiai kartu sudėjus.

5. **PDKT pasiūlos ir paklausos atitiktis.** Daugiausia PDKT programų buvo vykdoma prioritetinėje ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo srityje (365 programos), antra pagal skaičių – kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, stiprinimo sritis (242 programos), trečia – lyderystės ugdymui ir mokymuisi kompetencijų tobulinimo sritis (199 programos). Mažiausiai programų vykdyta pilietinio ugdymo kompetencijų stiprinimo srityje (60 programų). PDKT renginių pasiūla prioritetinėse srityse buvo labai panaši. Daugiausia PDKT renginių buvo vykdoma prioritetinėje ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo srityje (2 382 renginiai), antra pagal skaičių – kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, stiprinimo sritis (1 097 renginiai), trečia – lyderystės ugdymui ir mokymuisi kompetencijų tobulinimo sritis (742 renginiai). Mažiausiai renginių vykdyta pilietinio ugdymo kompetencijų stiprinimo srityje (311 renginių).

Daugiausia pedagoginių darbuotojų rinkosi prioritetinę ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo sritį. Šios srities PDKT programose fiksuotas dalyvių skaičius – 30 958. Antra pagal dydį prioritetinė skaitmeninių kompetencijų tobulinimo sritis (29 566 dalyviai šios srities PDKT programose). Trečioji – kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, prioritetinė sritis (26 478 dalyviai šios srities PDKT programose).

Dauguma švietimo įstaigų savininkų (86 proc.) PDKT pasiūlą vertina kaip aptinkančią švietimo įstaigų (mokyklų) poreikius.

6. PDKT poveikumo vertinimas. Dauguma PDKT veiklas vykdyusių institucijų pedagoginių darbuotojų įgytų ir (ar) plėtotų kompetencijų pokytį vertino vykdydamos dalyvių apklausas užbaigus PDKT programą ar renginį. Šį kriterijų išskyrė 71 institucija. Pažymėtina, kad didelė dalis institucijų (35) nurodė, jog vykdo dalyvių apklausas pakartotinai, t. y. po tam tikro laiko. Darytina prielaida, kad šis kompetencijų pokyčio vertinimo būdas leidžia įvertinti įgytų ir (ar) plėtotų kompetencijų taikymą (įveiklinimą) praktikoje.

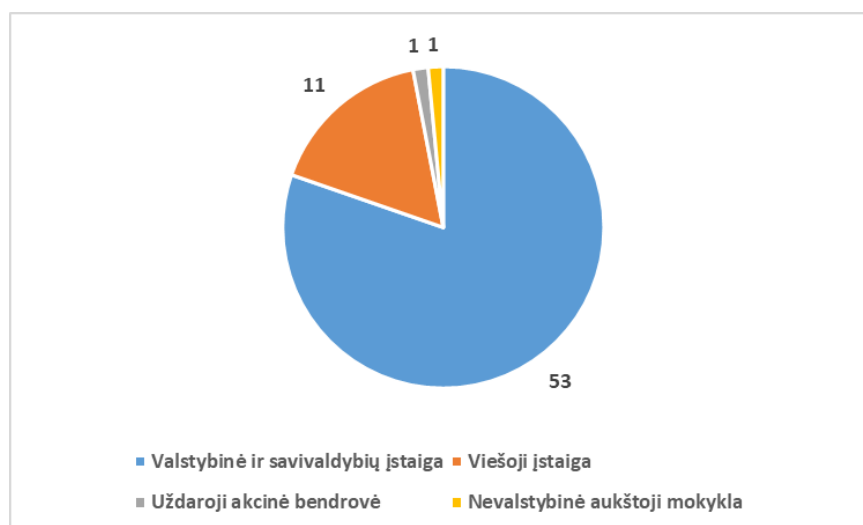
Didžiausia dalis respondentų (53 PDKT vykdančios institucijos ir 54 švietimo įstaigų savininkai) akcentavo PDKT poveikumą ugdymo procesui. Taip pat didelė dalis respondentų pažymėjo PDKT poveikumą mokyklos kaip organizacijos pažangai (46 PDKT vykdančios institucijos ir 49 švietimo įstaigų savininkai). Akcentuotas ir PDKT poveikumas mokymosi visą gyvenimą kontekste. Šią sritį išskyrė 35 PDKT vykdančios institucijos ir 31 švietimo įstaigos savininkas. Taip pat išskirtas kvalifikacijos tobulinimo poveikis pedagoginių darbuotojų karjerai. Tai pažymėjo 31 PDKT vykdanči institucija ir 19 švietimo įstaigų savininkų.

PDKT kontekstas

2024 m. akredituotų institucijų statusą turėjo 78 institucijos (akredituotų institucijų sąrašas skelbiamas Agentūros svetainėje [Akredituotos įstaigos](#)). Agentūros vykdytoje apklausoje dalyvavo 66 akredituotos institucijos (84,6 proc.). PDKT vykdė 10 aukštųjų mokyklų (duomenų šaltinis NŠPR), apklausoje dalyvavo 6 aukštosios mokyklos (60 proc.).

2024 m. PDKT sistemoje dominavo valstybinės ir savivaldybių įstaigos. Iš 66 apklausoje dalyvavusių institucijų PDKT veiklas vykdė 53 valstybinės ir savivaldybių įstaigos, 11 viešųjų įstaigų, 1 uždaroji akcinė bendrovė ir 1 nevalstybinė aukštoji mokykla (1 pav.).

1. pav. Akredituotų kvalifikacijos tobulinimo institucijų pasiskirstymas pagal įstaigų tipus

Duomenų šaltinis: Agentūros svetainė

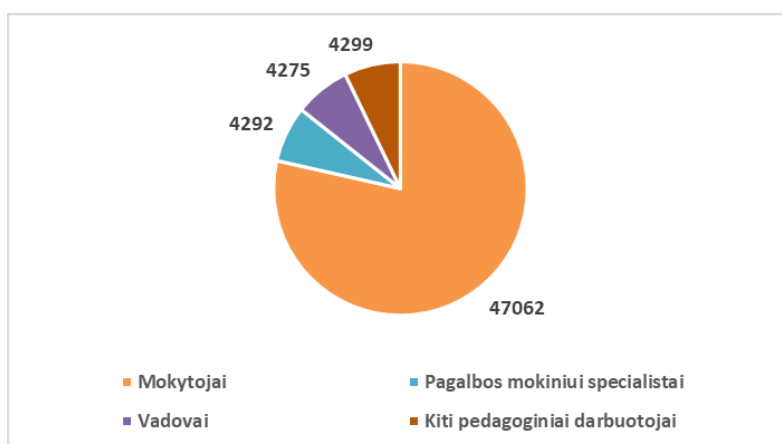
Apžvelgus apklausoje dalyvavusias ir PDKT veiklas vykdyusias valstybines ir savivaldybių švietimo įstaigas, pažymėtina, kad PDKT sistemoje dominavo

švietimo centrai (23 įstaigos) ir švietimo pagalbos tarnybos (22 įstaigos). PDKT sistemoje taip pat dalyvavo 7 Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavaldžios įstaigos ir 1 biudžetinė įstaiga – Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai.

2024 m. PDKT vykdė ir apklausoje dalyvavo 6 aukštosios mokyklos: 4 universitetai (iš kurių 2 – pedagogų rengimo centrai) ir 2 kolegijos.¹

ŠVIS duomenimis, 2023–2024 m. m. šalies ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigose dirbo 58 867 pedagoginiai darbuotojai. Iš jų: 47 062 mokytojai, 4 292 pagalbos mokiniui specialistai, 4 275 švietimo įstaigų vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai ir 4 299 kiti pedagoginiai darbuotojai (2 pav.).

2. pav. Pedagoginių darbuotojų pasiskirstymas 2023–2024 m. m.

Duomenų šaltinis: ŠVIS

ŠVIS duomenys rodo, kad 2023–2024 m. m. daugiausia mokytojų dirbo bendrojo ugdymo mokyklose (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Šalies mokytojų pasiskirstymas 2023–2024 m. m.

Pareigybių grupė	Mokytojų skaičius
Ikimokyklinio ugdymo mokytojai	10 863
Priešmokyklinio ugdymo mokytojai	2 606
Bendrojo ugdymo mokytojai	27 530
Profesijos mokytojai	2 230
Neformaliojo švietimo mokytojai	4 836

Duomenų šaltinis: ŠVIS

¹ Kaip galima tikėtis įvertinant PDKT vykdančių institucijų įvairovę, apklausos duomenys rodo, kad didžiajai daliai PDKT veiklas vykdančių institucijų ši veikla nėra vienintelė. Tai nurodė 70 iš 72 institucijų (97,22 proc.) ir tik 2 (2,78 proc.) pažymėjo, kad PDKT yra vienintelė vykdoma veikla.

Įvertinus tai, kad didžiajai daugumai PDKT veiklas vykdančių institucijų ši veikla nėra vienintelė, svarbus veiksnys yra PDKT veiklų planavimo integralumas į institucijos valdymo procesus. Dauguma institucijų (66 iš 70), kurioms PDKT nėra vienintelė vykdoma veikla, nurodė, kad ši veikla yra integruota į įstaigos valdymo procesus ir tik 3 pažymėjo, kad PDKT nėra integruotas į valdymo procesus.

Analizuojant PDKT veiklas vykdančių institucijų, kurioms ši veikla nėra vienintelė vykdoma veikla, pažymėtus kriterijus, indikuojančius PDKT veiklų integralumą į įstaigos valdymo procesus, dominuoja strateginis planavimas ir valdymas. Ši kriterijų išskyrė 63 iš 70 (90 proc.) apklaustųjų. Tai indikuoja, kad PDKT veiklos nėra fragmentiškos, integruotos į institucijų valdymo procesus. Svarbiu kriterijumi įvardinta ir mokymo infrastruktūra (pažymėjo 37 (52,86 proc.) institucijos), tinklaveika ir komunikacija (nurodė 22 (31,42 proc.) institucijos) ir žmogiškųjų išteklių valdymas (išskyrė 19 (27,14 proc.) institucijų). Remiantis apklausos duomenimis, PDKT veiklas koordinuojančių darbuotojų skaičius institucijose svyravo nuo 1 iki 13, vidutiniškai kiekvienoje institucijoje šiai veiklai koordinuoti tenka 3 darbuotojai.

ŠVIS duomenimis, 2023–2024 m. m. šalies ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo ir neformaliojo vaikų švietimo įstaigose dirbo 4 292 švietimo pagalbos mokiniui specialistai, iš jų: 1 402 logopedai, 813 psichologų, 113 psichologo asistentų, 1 219 socialinių pedagogų, 816 specialiųjų pedagogų, 28 surdopedagogai ir 14 tiflopedagogų.

PDKT planavimas

Vadovaujantis Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2007 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. ISAK-556, 11 punktu, kvalifikacijos tobulinimas yra planuojamas asmens, švietimo įstaigos, savininko ir nacionaliniu lygmenimis.

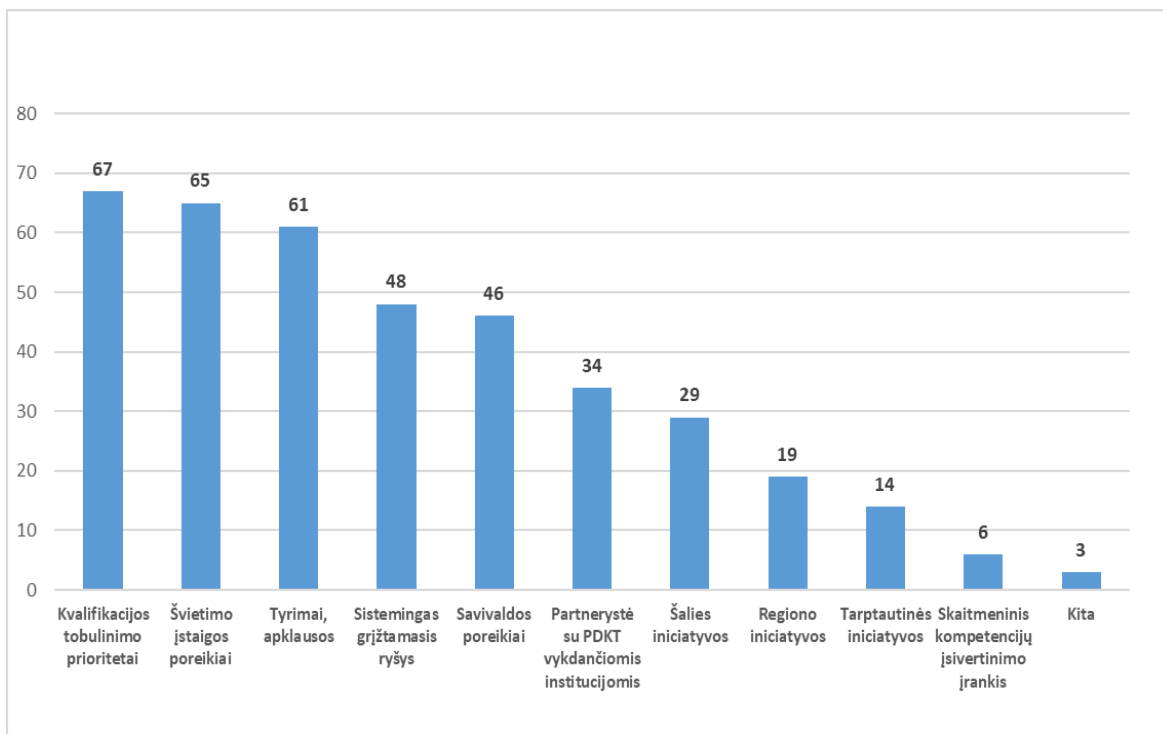
Absoliučiai visi apklausoje dalyvavę švietimo įstaigų savininkai nurodė, kad PDKT buvo tikslingai planuojamas. Dauguma švietimo įstaigų savininkų (45, t. y. 77,59 proc.) nurodė, kad PDKT buvo planuojamas visais trimis lygmenimis: asmens (pedagoginio darbuotojo), švietimo įstaigos (mokyklos) ir savininko. Tai rodo švietimo įstaigų savininkų sisteminį ir visuminį požiūrį į PDKT. 11 švietimo įstaigų savininkų (18,97 proc.) pažymėjo, kad PDKT buvo planuojamas tik švietimo įstaigos (mokyklos) lygmeniu, 4 (6,9 proc.) – savininko lygmeniu, ir 1 (1,72 proc.) nurodė, kad kvalifikacijos tobulinimą planavo pats asmuo, t. y. pedagoginis darbuotojas.

Remiantis apklausos duomenimis, dauguma švietimo įstaigų savininkų (53 (91,4 proc.) PDKT poreikius formavo grįsdami duomenimis ir tik 5 (8,6 proc.) nurodė, kad PDKT poreikiai tikslingai nebuvo planuojami, pedagoginiai darbuotojai veiklas rinkosi pagal aktualumą, svarbą ir susiklosčiusias aplinkybes.

Apklausos duomenys rodo, kad visi švietimo įstaigų savininkai vykdė PDKT stebėseną, tačiau stebėsenos koordinavimo modeliai skyrėsi: 20 (34,5 proc.) švietimo įstaigų savininkų pažymėjo, kad PDKT stebėseną koordinavo atsakingas padalinys savivaldybės administracijoje, 19 (32,8 proc.) švietimo įstaigų savininkų PDKT stebėsenos koordinavimo funkciją yra delegavę įsteigta pavaldžiai įstaigai ir 19 (32,8 proc.) pažymėjo, kad PDKT stebėseną buvo koordinuojama decentralizuotai, t. y. kiekvienoje mokykloje atskirai. Apibendrinus švietimo įstaigų nurodytus PDKT stebėsenos koordinavimo modelius, pažymėtina, kad dominavo centralizuotas modelis.

Remiantis apklausos duomenimis, visos 72 apklausoje dalyvavusios ir PDKT veiklas vykdžiusios institucijos PDKT veiklas planavo. Didžiausias dėmesys buvo skiriamas kvalifikacijos tobulinimo prioritetams. Tai pažymėjo 67 (93,06 proc.) institucijos. Taip pat didelis dėmesys buvo skiriamas mokyklų poreikiams. Tai nurodė 65 (90,28 proc.) institucijos. Tyrimų ir apklausų kriterijų išskyrė 61 (84,72 proc.) institucija. Pažymėtina, kad 6 (8,33 proc.) institucijos PDKT veiklas planavo pasitelkdamos skaitmeninį kompetencijų įsivertinimo įrankį (3 pav.).

3. pav. Kriterijai, kuriais remiantis institucijos planavo PDKT veiklas

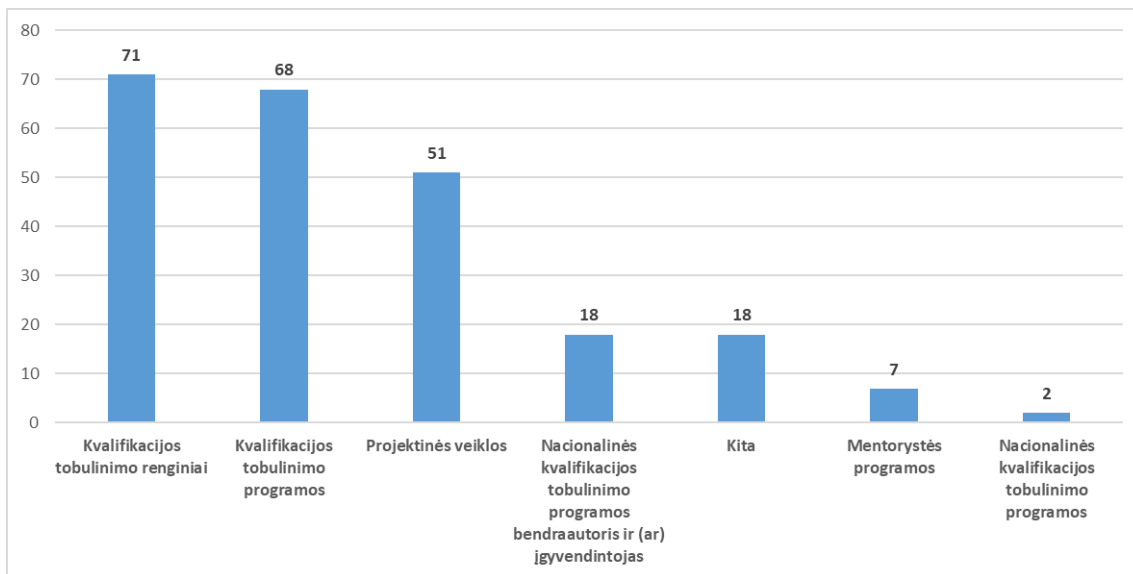
Duomenų šaltinis: Agentūros vykdyta apklausa

PDKT pasiūla

Apklausos duomenys parodė, kad 2024 m. dauguma PDKT veiklas vykdžiusių institucijų (51 iš 72, t. y. 70, 8 proc.) šias veiklas orientavo į prioritetines, švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytas, ir specialiąsias (tikslines), švietimo įstaigos ar pedagoginio darbuotojo profesinių kompetencijų tobulinimo poreikius atitinkančias, kvalifikacijos tobulinimo sritis. 17 (23,6 proc.) institucijų PDKT veiklas orientavo tik į prioritetines kvalifikacijos tobulinimo sritis ir 4 (5,6 proc.) tik į specialiąsias (tikslines) kvalifikacijos tobulinimo sritis.

Remiantis apklausos duomenimis, 2024 m. PDKT pasiūlos didžiąją dalį sudarė kvalifikacijos tobulinimo renginiai, šios formos PDKT veiklas vykdė 71 institucija. Taip pat didelė dalis institucijų (68) vykdė kvalifikacijos tobulinimo programas, projektines veiklas: šios formos PDKT veiklas vykdė 51 institucija. Pažymėtina, kad 18 institucijų dalyvavo rengiant ir (ar) įgyvendinant NKTP kaip pedagogų rengimo centrų partnerės ir 2 institucijos (pedagogų rengimo centrai) pažymėjo, kad įgyvendino NKTP kartu su užsienio ir šalies partneriais (4 pav.).

4. pav. Institucijų vykdytos PDKT veiklų formos

Duomenų šaltinis: Agentūros vykdyta apklausa

Remiantis institucijų pateiktais duomenimis, 2024 m. daugiausia PDKT programų buvo vykdoma prioritetinėje ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo srityje (365 programos), mažiausias vykdytų programų skaičius (60 programų) – pilietinio ugdymo kompetencijų stiprinimo prioritetinėje srityje.

PDKT renginių pasiūla buvo labai panaši. Daugiausia PDKT renginių buvo vykdoma prioritetinėje ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo srityje (2 382 renginiai), mažiausiai – pilietinio ugdymo kompetencijų stiprinimo prioritetinėje srityje (311 renginių) (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Prioritetinių PDKT sričių programų ir renginių skaičius

Prioritetinė sritis	Programų skaičius	Renginių skaičius
Skaitmeninių kompetencijų stiprinimas	104	437
Kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, tobulinimas	242	1 097
Pilietinio ugdymo kompetencijų stiprinimas	60	311
Ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimas	365	2 382
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi kompetencijų tobulinimas	199	742

Duomenų šaltinis: Agentūros vykdyta apklausa

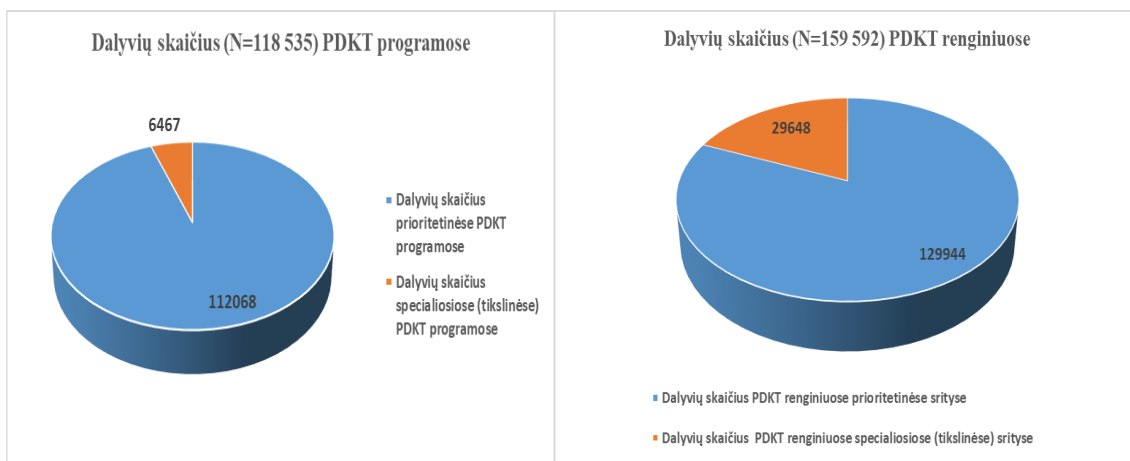
Dalyvių aprėptis PDKT veiklose

Apklausos duomenys rodo, kad 2024 m. PDKT programose ir renginiuose fiksuotas dalyvių skaičius – 278 127, iš jų 159 592 (57 proc.) dalyviai fiksuoti PDKT renginiuose, 118 535 (43 proc.) – PDKT programose. Įvertinus bendrą pedagoginių darbuotojų skaičių, galima teigti, kad vienam pedagoginiam darbuotojui vidutiniškai teko 4–5 PDKT programos ir renginiai kartu sudėjus.

Remiantis apklausos duomenimis ir palyginus dalyvių skaičiaus pasiskirstymą PDKT programose, absoliučiai didžiausias skaičius (112 068 dalyviai)

fiksuotas PDKT programose prioritetinėse srityse. Specialiose (tikslinėse) PDKT programose fiksuotas dalyvių skaičius – 6 467. Panaši tendencija pastebima ir palyginus dalyvių skaičių PDKT renginiuose: didžiausias skaičius (128 944 dalyviai) fiksuotas PDKT renginiuose prioritetinėse srityse. PDKT renginiuose specialiose (tikslinėse) srityse dalyvių skaičius – 29 642 (5 pav.).

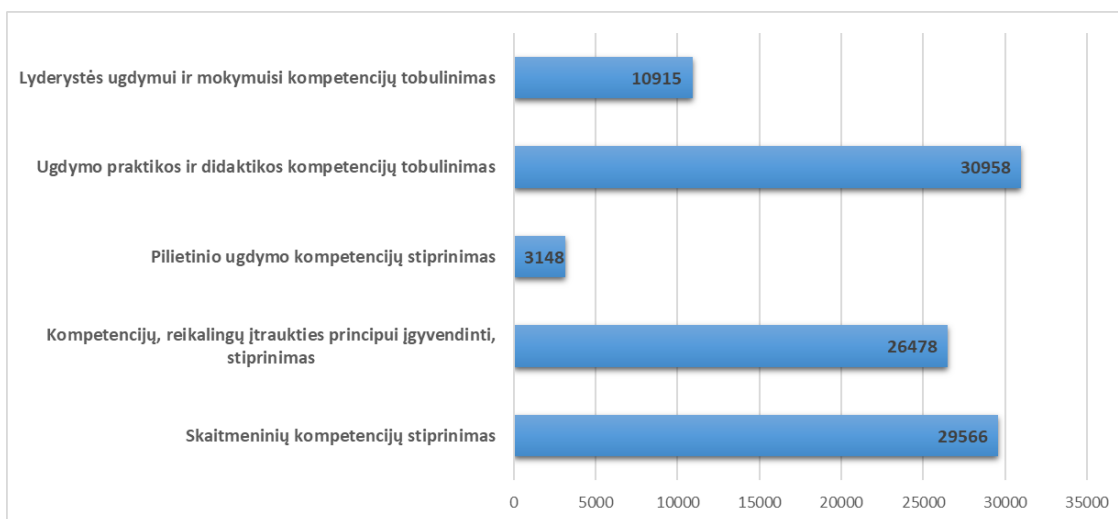
5 pav. Dalyvių skaičius PDKT programose ir renginiuose

Duomenų šaltinis: Agentūros vykdyta apklausa

Apklausos duomenys parodė, kad 2024 m. pedagoginiai darbuotojai dažniausiai rinkosi ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo, skaitmeninių kompetencijų stiprinimo ir kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, stiprinimo prioritetines PDKT programų sritis. Dažniausiai (30 958 dalyviai) buvo renkama prioritetinė ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo sritis, 29 566 dalyviai dalyvavo prioritetinėse PDKT programose, skirtose stiprinti skaitmenines kompetencijas, ir trečiąją, kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, prioritetinę sritį pasirinko 26 478 dalyviai. Rečiau (10 915 dalyvių) buvo renkama lyderystės ugdymui ir mokymuisi kompetencijų tobulinimo sritis ir mažiausiai (3 148 dalyviai) buvo dalyvaujama pilietinio ugdymo kompetencijų stiprinimo prioritetinės srities programose (6 pav.).

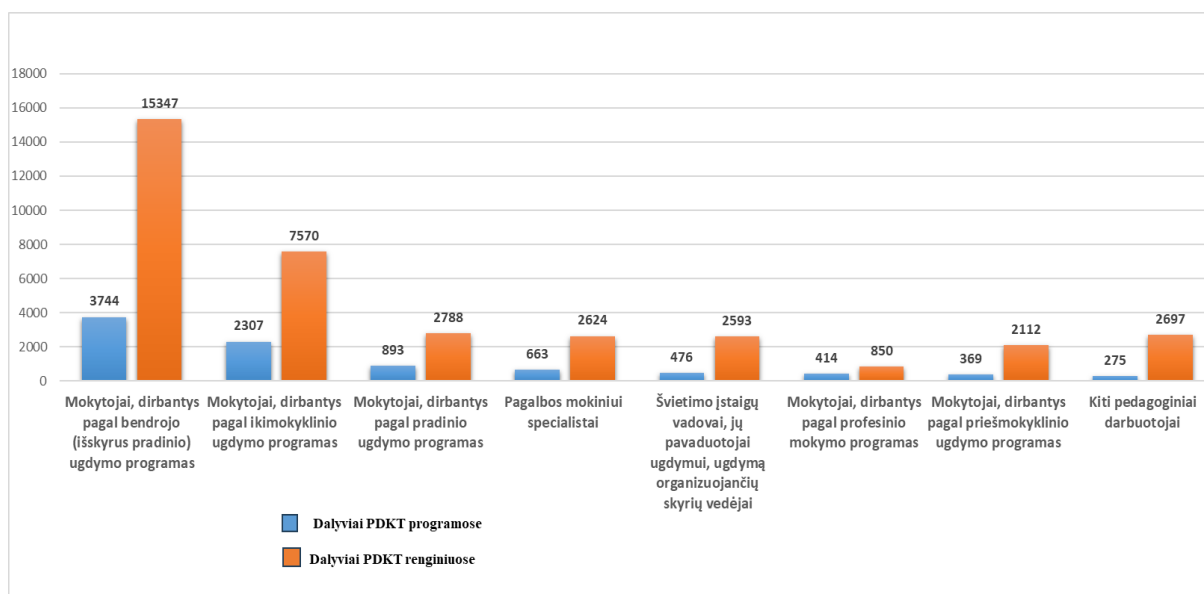
6 pav. Dalyvių pasiskirstymas prioritetinėse PKT programų srityse

Duomenų šaltinis: Agentūros vykdyta apklausa

Remiantis apklausos duomenimis ir palyginus pedagoginių darbuotojų, dalyvavusių PDKT programose, pasiskirstymą pagal tikslines grupes, matyti, kad PDKT programose dominavo mokytojai, dirbantys pagal bendrojo ugdymo programas (3 744 dalyviai), ir mokytojai, dirbantys pagal ikimokyklinio ugdymo programas (2 307 dalyviai). Panašios tendencijos pastebimos ir palyginus pedagoginių darbuotojų, dalyvavusių PDKT renginiuose, pasiskirstymą pagal tikslines grupes: dominavo mokytojai, dirbantys pagal bendrojo ugdymo programas (15 347 dalyviai) ir ikimokyklinio ugdymo programas (7 570 dalyvių) (7 pav.). Pažymėtina, kad šių tikslinių grupių aktyvumas koreliuoja ir su didesniu šių pareigybių grupių skaičiumi. ŠVIS duomenys rodo, kad 2023–2024 m. m. daugiausia dirbo bendrojo ugdymo mokytojų (27 530 dalyvių) ir ikimokyklinio ugdymo mokytojų (10 863 dalyviai).

7 pav. Dalyvių pasiskirstymas PKT programose ir renginiuose pagal tikslines grupes

Duomenų šaltinis: Agentūros vykdyta apklausa

58 iš 72 apklausoje dalyvavusių institucijų nerenka (neidentifikuoja) duomenų apie pedagoginių darbuotojų, dalyvavusių PDKT veiklose, pasiskirstymą pagal savivaldybes, todėl šie duomenys nebuvo vertinti ir analizuoti.

PDKT pasiūlos ir paklausos atitiktis

Apklausos duomenys parodė, kad dauguma švietimo įstaigų savininkų (50, t. y. 86 proc.) PDKT pasiūlą vertina kaip atitinkančią švietimo įstaigų (mokyklų) poreikius. 8 (14 proc.) respondentų pažymėjo, kad PDKT pasiūla iš dalies tenkina pavaldžių švietimo įstaigų (mokyklų) poreikius. Akcentuotas poreikis stiprinti pilietinės savimonės ir vertybių ugdymą, kritinį mąstymą, kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, stiprinimą, dirbtinio intelekto integravimą, lyderystės ir analitinius gebėjimus. Respondentų, vertinančių PDKT pasiūlą, kaip netenkinančią mokyklų poreikių, nefiksuota.

Apibendrinus švietimo įstaigų savininkų iškirtus kriterijus, kurias remiantis pedagoginiai darbuotojai rinkosi PDKT veiklas, galima išskirti kvalifikacijos tobulinimo formų, būdų įvairovę ir lankstumą, šį kriterijų išskyrė 54 respondentai. Aktualus ir lektorių profesionalumo faktorius (pasirinko 52 respondentai) ir kvalifikacijos tobulinimo sričių (temų) pasiūla bei aktualumas (šį kriterijų pažymėjo 50 respondentų). Atsižvelgiant

į pasirinktus kriterijus, darytina prielaida, kad PDKT paslaugų teikėjai pasirenkami atsakingai, įvertinus kokybinius aspektus.

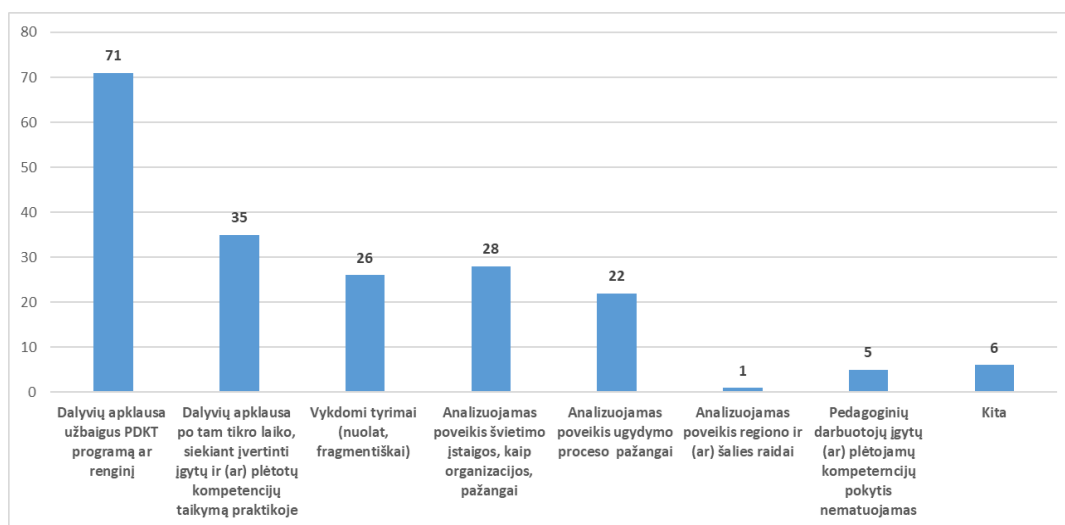
Remiantis švietimo įstaigų savininkų pateiktais duomenimis, 2024 m. didžiausias PDKT poreikis fiksuotas prioritetinėje kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, stiprinimo srityje (pažymėjo 54 švietimo įstaigų savininkai). PDKT poreikis fiksuotas ir kitose prioritetinėse srityse: ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo srityje (išskyrė 48 švietimo įstaigų savininkai), skaitmeninių kompetencijų stiprinimo srityje (nurodė 34 respondentai) ir lyderystės ugdymui ir mokymuisi kompetencijų tobulinimo srityje (pažymėjo 31 respondentas).

Palyginus PDKT institucijų pateiktus duomenis apie PDKT programų ir renginių pasiūlą, pažymėtina, kad pasiūla atliepė paklausą. Daugiausia PDKT programų ir renginių buvo vykdoma prioritetinėje ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimo srityje (365 programos ir 2 382 renginiai), antra pagal skaičių – kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, stiprinimo sritis (242 programos ir 1 097 renginiai), trečia – lyderystės ugdymui ir mokymuisi kompetencijų tobulinimo sritis (199 programos ir 742 renginiai). Skaitmeninių kompetencijų stiprinimo srityje pasiūlyta 104 programos ir 437 renginiai.

PDKT poveikumas

Apklauso duomenys rodo, kad dauguma PDKT veiklas vykdyusių institucijų pedagoginių darbuotojų įgytų ir (ar) plėtotų kompetencijų pokytį vertino vykdydamos dalyvių apklausas užbaigus PDKT programą ar renginį. Šį kriterijų išskyrė 71 institucija. Pažymėtina, kad didelė dalis institucijų (35) nurodė, kad vykdo dalyvių apklausas pakartotinai, t. y. po tam tikro laiko. Darytina prielaida, kad šis kompetencijų pokyčio vertinimo būdas leidžia įvertinti įgytų ir (ar) plėtotų kompetencijų taikymą (įveiklinimą) praktikoje. PDKT veiklas vykdydžiosios institucijos taikė šiuos kompetencijų pokyčio vertinimo būdus: poveikio švietimo įstaigos pažangai analizė (pažymėjo 28 institucijos), 26 institucijos nurodė, kad nuolat ar fragmentiškai vykdo tyrimus, ir 22 akcentavo, kad analizuoja kompetencijų pokyčio poveikį ugdymo proceso pažangai. 5 institucijos pedagoginių darbuotojų įgytų ir (ar) plėtotų kompetencijų pokyčio nematavo (8 pav.).

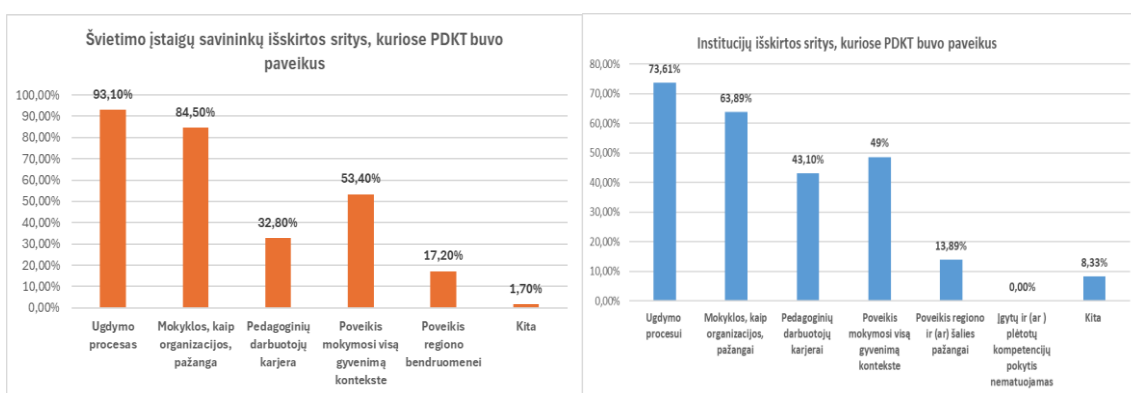
8 pav. Pedagoginių darbuotojų kompetencijų pokyčio vertinimo būdai

Duomenų šaltinis: Agentūros vykdyta apklausa

Palyginus švietimo įstaigų savininkų ir PDKT institucijų nurodytas sritis, kurioms PDKT buvo paveikus, pažymėtina, kad didžioji dauguma išskirtų sričių sutampa. Daugiausia institucijų (73,61 proc.) ir švietimo įstaigų savininkų (93,1 proc.) pažymėjo PDKT veiklų poveikumą ugdymo procesui. Taip pat didelė dalis institucijų (63,89 proc.) akcentavo kvalifikacijos tobulinimo poveikumą mokyklos kaip organizacijos pažangai (šią sritį pažymėjo ir 84,5 proc. švietimo įstaigų savininkų). Akcentuotas ir PDKT poveikis mokymosi visą gyvenimą kontekste. Šią sritį išskyrė 48,61 proc. institucijų ir 53,4 proc. švietimo įstaigos savininkų. Taip pat išskirtas ir PDKT poveikis pedagoginių darbuotojų karjerai: šią sritį išskyrė 43,1 proc. institucijų ir 32,8 proc. švietimo įstaigų savininkų (9 pav.).

9 pav. PDKT veiklas vykdančių institucijų ir švietimo įstaigų savininkų išskirtos sritys, kuriose PDKT buvo paveikus

Duomenų šaltinis: Agentūros vykdyta apklausa

Remiantis apklausos duomenimis ir analizuojant institucijų išskirtas iniciatyvas, numatytas stiprinti PDKT veiklas, pažymėtina, kad didžiausią dėmesį numatyta skirti bendradarbiavimui ir tinklaveikiai su kitomis PDKT vykdančiomis institucijomis. Šią iniciatyvą pažymėjo 51 institucija. Ši tendencija atliepia teisės aktuose nurodytą rekomendaciją PDKT programas rengti pasitelkiant partnerius. Didelė dalis institucijų (49) numato stiprinti PDKT poreikio identifikavimą, taip pat projektines iniciatyvas (išskyrė 45 institucijos) bei pedagoginių darbuotojų kompetencijų pokyčio poveikumo identifikavimą. Pastarąją iniciatyvą numatė 38 institucijos.

Apibendrinus švietimo įstaigų savininkų pažymėtas iniciatyvas, pažymėtina, kad dauguma švietimo įstaigų savininkų (44) išskyrė lyderystės stiprinimą. Išskirtos trys svarbios iniciatyvų grupės, kurias nurodė švietimo įstaigų savininkai: refleksijos kultūros stiprinimas (pažymėjo 35 respondentai), kvalifikacijos tobulinimo planavimas, atsižvelgiant į kiekvieno pedagoginio darbuotojo profesinę ūgtį (nurodė 34 įstaigos) ir bendradarbiavimo stiprinimas regiono, šalies, tarptautiniu lygmeniu (31 respondentas). Tik 3 įstaigos nurodė, kad savininko lygmeniu nenumato iniciatyvų PDKT srityje.

Iniciatyvos ir siūlymai tobulinti PDKT sistemą

Remiantis apklausoje dalyvavusių respondentų siūlymais, matyti, kad šiuo metu galiojančios pedagoginių darbuotojų prioritetinės kvalifikacijos tobulinimo sritys išlieka aktualios ir 2026–2028 metais, tačiau tikslinga aktualizuoti atskirų prioritetinių sričių formuluotes ir aprašų elementus. Respondentų pasiūlytos 2026–2028 metų prioritetinės PDKT sritys pateiktos 2 priede.

Apibendrinus apklausoje dalyvavusių respondentų siūlymus PDKT sistemai tobulinti, atkreiptinas dėmesys į šias esmines sritis ir siūlymus jose:

1. **Reguliavimas (reglamentavimas).** Siūloma kvalifikacijos tobulinimo stebėsenai aktualių duomenų sąsaja su institucijų veiklos išorės vertinimo procesu, PDKT stebėsenos ir akreditavimo procesų dermė, prievolė teikti Agentūrai kvalifikacijos tobulinimo stebėsenai aktualius duomenis, aiškus ir visiems suprantamas PDKT stebėsenos aprašas nacionaliniu lygmeniu.

2. **PDKT stebėsenos organizavimas.** Ieškoti sprendimų (galimybių) rinkti PDKT aktualius kiekybinius duomenis centralizuotai (registrai, duomenų sistemos).

3. **Finansavimas.** Didinti finansavimą ir investuoti į kokybišką PDKT įgyvendinimą.

4. **Kvalifikacijos tobulinimo poveikumo nustatymas.** Siūloma šalies lygmeniu, pasitelkiant į pagalbą mokslininkus, parengti bendrą instrumentą PDKT poveikumui nustatyti (vertinti). Tikslingi mokymai ir rekomendacijos matuoti (vertinti) PDKT poveikumą.

Parengė

Ilona Valavičienė,

Nacionalinės švietimo agentūros Pedagoginių darbuotojų departamento
Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų skyriaus vyriausioji specialistė, el. p.
ilona.valaviciene@nsa.smm.lt

1 priedas

Apklausoje dalyvavę respondentai

Švietimo įstaigų savininkai: Akmenės r. sav., Alytaus m. sav., Alytaus r. sav., Anykščių r. sav., Birštono sav., Biržų r. sav., Druskininkų sav., Elektrėnų sav., Ignalinos r. sav., Jonavos r. sav., Joniškio r. sav., Jurbarko r. sav., Kaišiadorių r. sav., Kalvarijos sav., Kauno m. sav., Kauno r. sav., Kazlų Rūdos sav., Kėdainių r. sav., Kelmės r. sav., Klaipėdos m. sav., Klaipėdos r. sav., Kretingos r. sav., Kupiškio r. sav., Lazdijų r. sav., Marijampolės sav., Mažeikių r. sav., Molėtų r. sav., Neringos sav., Pagėgių sav., Pakruojos r. sav., Palangos m. sav., Panevėžio m. sav., Panevėžio r. sav., Pasvalio r. sav., Plungės r. sav., Prienų r. sav., Radviliškio r. sav., Raseinių r. sav., Rokiškio r. sav., Skuodo r. sav., Šakių r. sav., Šalčininkų r. sav., Šiaulių m. sav., Šiaulių r. sav., Šilalės r. sav., Šilutės r. sav., Švenčionių r. sav., Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Tauragės r. sav., Telšių r. sav., Trakų r. sav., Ukmergės r. sav., Varėnos r. sav., Vilkaviškio r. sav., Vilniaus m. sav., Vilniaus r. sav., Visagino sav., Zarasų r. sav.

PDKT veiklas vykdydžiusios institucijos: Akmenės rajono jaunimo ir suaugusiųjų švietimo centras, Alytaus miesto pedagoginė psichologinė tarnyba, Anykščių švietimo pagalbos tarnyba, Biržų švietimo pagalbos tarnyba, Druskininkų švietimo centras, Elektrėnų švietimo paslaugų centras, Ignalinos rajono švietimo pagalbos tarnyba, Joniškio rajono švietimo centras, Jurbarko švietimo centras, Kaišiadorių švietimo ir sporto centras, Kauno kolegija, Kauno rajono švietimo centras, Kauno švietimo inovacijų centras, Kėdainių švietimo pagalbos tarnyba, Kelmės švietimo pagalbos tarnyba, Klaipėdos rajono švietimo centras, Klaipėdos universitetas, Klaipėdos valstybinė kolegija, Klaipėdos miesto pedagogų švietimo ir kultūros centras, Kretingos rajono švietimo centras, Kupiškio rajono švietimo pagalbos tarnyba, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras, Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras, Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra (LINEŠA), Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras, Mažeikių švietimo centras, Mykolo Romerio universitetas, Molėtų rajono švietimo pagalbos tarnyba, Nacionalinė M. K. Čiurlionio menų mokykla, Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Pakruojos suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, Palangos švietimo pagalbos tarnyba, Panevėžio rajono švietimo centras, Panevėžio švietimo centras, Pasvalio rajono savivaldybės švietimo pagalbos tarnyba, Plungės paslaugų ir švietimo pagalbos centras, Prienų švietimo pagalbos tarnyba, Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centras, Raseinių rajono švietimo pagalbos tarnyba, Rokiškio rajono savivaldybės švietimo centras, SMK aukštoji mokykla, Šakių rajono švietimo pagalbos tarnyba, Šiaulių rajono švietimo pagalbos tarnyba, Šiaulių švietimo kompetencijų centras, Šilalės švietimo pagalbos tarnyba, Šilutės rajono švietimo pagalbos tarnyba, Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnyba, Tauragės švietimo centras, Telšių švietimo centras, UAB „Žmogaus studijų centras“, Ukmergės švietimo pagalbos tarnyba, Utenos švietimo centras, Varėnos švietimo centras, Verslo ir svetingumo profesinės karjeros centras, viešoji įstaiga „Edukateka“, viešoji įstaiga „Mokymosi mokykla“ Ugdymo meistrai, viešoji įstaiga „Psichologinio konsultavimo grupė“, viešoji įstaiga Inovacijų ir kompetencijų ugdymo institutas, viešoji įstaiga Lazdijų švietimo centras, viešoji įstaiga MO muziejus, viešoji įstaiga Šiuolaikinių didaktikų centras, viešoji įstaiga Valstybės institucijų kalbų centras, viešoji įstaiga Vilniaus švietimo pažangos centras, Vilkaviškio rajono švietimo pagalbos tarnyba, Vilniaus lietuvių namai Užsienio lietuvių švietimo skyrius, Vilniaus technologijų ir inžinerijos mokymo centras, Vilniaus universitetas,

Visagino švietimo pagalbos tarnyba, Vytauto Didžiojo universitetas, VšĮ „Vaikų ugdymas“, Zarasų švietimo pagalbos tarnyba.

2 priedas

Respondentų siūlomos prioritutinės 2026–2028 metų PDKT sritys

Siūloma PDKT prioritutinė sritis	Siūlomas PDKT prioritutinės srities aprašas
Pilietinio ir patriotinio ugdymo kompetencijų stiprinimas	Pilietinio ir patriotinio ugdymo kompetencijų stiprinimo sritis apima istorinės atminties puoselėjimą, pilietinės savimonės, vertybių ir atsakomybės ugdymą, nacionalinio saugumo ir krašto gynybos kompetencijų stiprinimą, pilietinį atsparumą dezinformacijai bei kibernetinį raštingumą, kritinio mąstymo ugdymą įvairių dalykų mokymo(si) procese ir mokyklos bendruomenės veikloje. Pilietinio ugdymo kompetencijos pagilina supratimą ir gebėjimą veikti ekstremalių situacijų metu, kultūrinį sąmoningumą, globalių iššūkių valdymą, ekologinio sąmoningumo (tvarumo, klimato kaitos) kompetencijų stiprinimą.
Kompetencijų, reikalingų įtraukties principui įgyvendinti, tobulinimas	Kompetencijų, susijusių su įtraukia, atvira, gebančia gyventi įvairovėje ir mokytis iš esamų skirtumų mokykla, tobulinimas apima įtraukios, saugios ir nediskriminuojančios ugdymo(si) aplinkos kūrimą. Pagarbaus bendravimo, įtraukios mokyklos kultūros kūrimas, socialinės partnerystės gebėjimų stiprinimas ir universalaus dizaino principų taikymas įgalina dirbti įvairovėje, padeda diferencijuoti ir individualizuoti, personalizuoti ir internalizuoti ugdymo turinį, siekiant mokinio gerovės ir pažangos.
Ugdymo praktikos, didaktinių ir dalykinių kompetencijų tobulinimas	Ugdymo praktikos, didaktinių ir dalykinių kompetencijų tobulinimas apima galimybę kokybiškai organizuoti ugdymo(si) procesą, taikyti ugdymo, mokslo ir praktikos sintezę. Šių kompetencijų tobulinimas apima aktyvių ugdymo metodų taikymo stiprinimą, tyrimais grįstos ugdymo(si) praktikos plėtrą pedagogikoje ir andragogikoje, savivaldaus mokymosi ir gebėjimo mokytis įgūdžių stiprinimą, tarpdalykinių ugdymo metodų integravimą, tiriamosios ir projektinės veiklos gebėjimų stiprinimą, vertinimo mokymuisi ir mokinio pažangos stebėjimo stiprinimą, vertinimo kultūros bei

	kontekstinio ugdymo modeliavimo tobulinimą.
Skaitmeninių kompetencijų stiprinimas ir inovatyvių skaitmeninių technologijų integravimas ugdymo procese	Skaitmeninių kompetencijų stiprinimas ir inovatyvių skaitmeninių technologijų integravimas ugdymo procese sudaro galimybę veiksmingiau siekti ugdymo(si) tikslų, efektyviau perteikti ugdymo turinį, gebėti kurti naujas mokymo priemones. Gebėjimas naudoti ir taikyti inovatyvias skaitmenines technologijas, etiško dirbtinio intelekto įrankius įgalina efektyviai naudoti inovatyvias skaitmenines priemones ugdymo(si) procese, kritiškai vertinti informacijos turinį ir šaltinius, gebėti analizuoti ir vertinti duomenis.
Vadybos, lyderystės ugdymui ir mokymuisi kompetencijų tobulinimas ir pedagoginių darbuotojų emocinio intelekto stiprinimas	Vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimo ir pedagoginių darbuotojų emocinio intelekto stiprinimo sritis apima gebėjimą inicijuoti organizacinius pokyčius ir atsakingai juos valdyti, lyderystės ir mentorystės mokymui ir mokymuisi kompetencijos tobulinimą, gebėjimą kurti ir taikyti pažangias vadybos strategijas, kurti dialogo kultūrą, telkti bendruomenę, užtikrinti ugdamosios veiklos kokybę, duomenimis grįstų sprendimų priėmimą, teikti kolegialų grįžtamąjį ryšį, stiprinti teisinį raštingumą. Pedagoginių darbuotojų emocinės gerovės ir profesinio atsparumo gebėjimų plėtojimas sudaro sąlygas pedagoginiams darbuotojams lengviau priimti pokyčius ir sumažinti emocinio perdegimo ir depersonalizacijos rizikas.